

ACADEMIA ROMÂNĂ – INSTITUTUL DE CERCETĂRI JURIDICE „ANDREI RĂDULESCU”
UNIVERSITATEA TITU MAIORESCU DIN BUCUREȘTI

ENCICLOPEDIA JURIDICĂ ROMÂNĂ

Universitatea Titu Maiorescu, Corp M, Calea Văcărești, nr. 189, sector 4, București
e-mail: ejr@univ.utm.ro; tel. 0726.378.776, 0726.378.775

Banca Națională a României și Editura Universul Juridic organizează

DEZBATEREA

**„Educație, lege, drept, dreptate”: Ediția 6 - Dreptul românesc și
educația juridică în context actual**

COMUNICARE

Educația și pregătirea societății contemporane pentru Noua Eră

Iosif R. URS

București, 28 mai 2025

I. Argumente vizibile și previzibile

În contextul schimbărilor rapide impuse societății de dezvoltarea noilor tehnologii, inteligenței artificiale, globalizării, crizelor multiple, apreciem că este absolut necesar să regândim rolul educației și pregătirea societății contemporane pentru o nouă eră.

Actorii statali și sociali responsabili, respectiv autoritățile competente, familia, școala dar și tinerii fie elevi fie studenți sunt obligați să se implice activ, creativ și inovativ, fiecare pe palierele corespunzătoare misiunii sale și să dezvolte o colaborare reală, autentică pentru a pregăti profesioniști adaptabili provocărilor erei tehnologice dar și cetățeni profund umani în lumea nouă a inteligenței artificiale.

Într-o primă și scurtă concluzie, educația dezvoltată pe gândire critică, pe învățare continuă, pe adaptare și flexibilitate profesională, pe competențe digitale și transversale este cheia succesului unei societăți viitoare și inovatoare care poate anticipa și reacționa eficient la crize și dificultăți, care se recuperează rapid după evenimente negative și protejează coeziunea socială și valorile fundamentale, care încurajează creativitatea și cercetarea în știință și tehnologie, asigură stabilitate și încredere, bunăstare socială și individuală, cu impact direct asupra calității vieții și are capacitatea de a genera cunoștințe, competențe și soluții noi pentru progresul și reziliența societății.

II. Organisme internaționale - OECD, UNESCO, World Economic Forum

Sinteză de idei și principii esențiale privind educația

Caracteristica fundamentală și comună a organismelor internaționale implicate este atenționarea directă a actorilor statali și sociali responsabili asupra faptului că fără o schimbare de paradigmă, sistemele de educație riscă să devină irelevante în fața noilor provocări tehnice, economice, sociale și climatice. Viitorul nu aparține sistemelor educative conservatoare, care acumulează și memorează informații, ci a celor care asigură învățarea continuă, adaptativă, creativă, personalizată bazată pe cunoștințe, abilități și competențe, care formează specialiști activi și capabili să modeleze un viitor sustenabil și uman într-o epocă dominată de inteligența artificială.

1. OECD - Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică - „Future of Education and Skills 2030”

Studiu comprehensiv și cadru conceptual menit să orienteze reformele sistemelor educaționale în perspectiva anului 2030.

- Reconceptualizarea curriculumurilor, a practicilor de predare și a metodelor de evaluare prin prisma competențelor viitoare, incluzând echitatea și inovația ca elemente esențiale.

- Educație centrată pe competențe cognitive (gândire critică, învățare despre învățare), sociale și emoționale (empatie, perseverență, colaborare), practice și fizice (utilizarea tehnologiei, abilitățile de viață).

- Accent pe capacitatea tinerilor de a alege și influența parcursul propriu de dezvoltare.

- Rolul important al profesorilor este nu doar de a transmite cunoștințele ci de a fi facilitatori, susținători ai dezvoltării competențelor orientate către viitor, adaptate către realitățile și prioritățile sociale.

- Învățarea pentru viață (nu pentru examen și diplomă) înseamnă capacitatea de adaptare continuă, abilitatea de a învăța, dezvăța și reînvăța; „the ability to learn, unlearn, and relearn will be the most crucial skills of the 21st century”.

- Întrebarea esențială nu mai trebuie să fie „ce știm?” ci „cum gândim, cum învățăm și cum trăim împreună?”

2. UNESCO - Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură - „Reimagining our futures together: a new social contract for education (2021)”

- Raportul propune reconstrucția educației pe baza unui contract social nou, centrat pe echitate, colaborare și sustenabilitate, ca răspuns la crizele globale multiple, cu următoarele caracteristici:

- Educația tradițională nu reușește să răspundă provocărilor reale ale inegalităților, schimbărilor climatice, pandemiei, tehnologizărilor rapide, polarizării politice, amenințării democrației.

- Educația trebuie să devină un bun comun, „un bine public global” întemeiat pe drepturile fundamentale, echitate, demnitate, diversitate culturală, solidaritate umană și protecție reciprocă într-o lume interconectată.

- Contractul propus reconectează oamenii între ei, cu planeta și tehnologia printr-o educație centrată pe ființă, pe binele comun și responsabilitate ecologică.

- Elaborat pe durata a doi ani, pe baza consultării a peste un milion de oameni (profesori, experți, studenți, societate civilă, decidenți politici), analizând dezechilibrele istorice, inegalitățile structurale, degradarea mediului, accesul inegal la educație, instabilitatea democratică, documentul UNESCO propune direcții de reinventare, de reimaginare a educației ca un contract social reînnoit între indivizi, societate, planetă și tehnologie.

- Documentul aduce numeroase propuneri pentru politici educaționale, integrarea educației, pentru sustenabilitate, pedagogii ale cooperării, dialogului și solidarității, redefinirea rolului universităților nu doar ca furnizori de diplomă ci ca centre de învățare creativă, inovativă, adaptivă pentru specialiști și cetățeni, într-o societate democratică.

- Raportul accentuează rolul profesorilor nu doar ca transmițători de informație ci ca facilitatori ai gândirii critice, empatiei, colaborării și responsabilității civice.

- „Apelul la acțiune” lansat de documentul UNESCO include propuneri concrete pentru dialog și implicare globală, națională și instituțională pentru transformarea și adaptarea continuă a educației.

3. World Economic Forum - Forumul Economic Mondial - „Schools of the Future”(2020)

- Modelele de învățare inovatoare identificate de WEF pot fi sintetizate în următoarele competențe - cheie ale viitorului învățământului care sunt abilități combinate - digitale, cognitive și socio - emoționale pentru pregătirea viitorilor specialiști și cetățeni.

- Gândirea critică și rezolvarea problemelor complexe;
- Învățare activă și strategie de învățare;
- Rezistența, toleranța la stres și flexibilitate;
- Leadership bazat pe etică și responsabilitate;
- Alfabetizare digitală și în A.I. (Literacy, numeracy, științe, literatură digitală, financiară, civică);
- Sisteme tehnologice și tehnologie emoțional-inteligentă;
- Creativitate, originalitate și inovație;
- Colaborare interculturală;
- Reprofilare profesională (reskilling) care combină abilități tehnice cu abilități soft (gândire critică, reziliență);
- Personalizarea educației, însemnând că tehnologiile educaționale trebuie să permită învățarea adaptivă, conform ritmului și stilului fiecăruia!

III. Bune practici internaționale în educație pentru elevi și studenți

Următoarele exemple se leagă direct de: inovare, adaptabilitate și pregătirea pentru lumea inteligenței artificiale.

1. Finlanda - Modelul educației centrate pe elev și pe echitate: caracterizare

- **Curriculum flexibil și interdisciplinar:** În loc de discipline rigide, se învață prin **proiecte tematice** care combină mai multe materii.
- **Accent pe învățarea prin colaborare**, nu competiție.
- **Autonomie acordată școlilor:** fiecare școală își adaptează programul și metodele, în funcție de comunitatea locală.
- **Formare continuă de elită pentru profesori:** cadrele didactice sunt extrem de bine pregătite și respectate social.

- **Reducerea evaluărilor standardizate:** accentul se pune pe evaluare formativă, pe progresul personal.

"Education in Finland is not about scoring the highest grades, it is about fostering the full development of every child." (Ministerul Educației din Finlanda)

„Educația în Finlanda nu înseamnă să obții cele mai bune note, ci să încurajezi dezvoltarea deplină a fiecărui copil.” (Ministerul Educației din Finlanda)

Relevanță pentru România:

- Flexibilizarea curriculumului.
- Investiție masivă în formarea și susținerea profesorilor.
- Dezvoltarea învățării bazate pe proiecte și gândire critică.

2. Olanda - Educația personalizată și învățarea adaptivă: caracterizare

- **Educație personalizată:** fiecare elev/student are un "learning plan" propriu, stabilit împreună cu profesorii și părinții.

- **Focus pe autonomie și auto-motivare:** elevii sunt încurajați să își gestioneze singuri ritmul și stilul de învățare.

- **Integrarea tehnologiei în mod natural:** folosirea tabletelor, platformelor online și AI pentru a adapta lecțiile nevoilor individuale.

- **Legătura strânsă între educație și piața muncii:** parteneriate solide între universități și companii, stagii practice obligatorii.

"Personalized learning enables every student to achieve success in their own way." (Dutch Ministry of Education)

„Învățarea personalizată permite fiecărui elev să obțină succesul în propriul său mod.” (Ministerul olandez al Educației)

Relevanță pentru România:

- Crearea unor cursuri educaționale mai flexibile.
- Introducerea reală a tehnologiilor adaptive în învățământ.
- Întărirea legăturii între universități și mediul economic.

3. Singapore - Educația pentru gândire critică și inovare: caracterizare

- **Modelul "Teach Less, Learn More":** ideea este să se predea mai puțin, dar să se învețe mai profund și mai semnificativ.

- **Educația STEM** - Science, Technology, Engineering, and Mathematics - metodă educațională integrată care pune accent pe științele exacte combinate cu artele și design thinking (vezi IV.2.c), încurajând gândirea critică, inovația și soluțiile reale.

- **Pregătirea pentru viitor:** fiecare elev este format nu doar pentru un job existent, ci pentru a putea crea locuri de muncă noi.

- **Accent pe leadership etic și responsabilitate socială.**

"We are not only teaching students to answer today's questions, but preparing them to answer questions that do not even exist yet." (Ministry of Education, Singapore)

„Nu îi învățăm pe elevi doar să răspundă la întrebările de astăzi, ci îi pregătim să răspundă la întrebări care nici măcar nu există încă.” (Ministerul Educației, Singapore)

Relevanță pentru România:

- Adoptarea unor metode de predare orientate spre inovare și soluționarea problemelor.

- Promovarea educației STEM integrate cu creativitatea și gândirea de tip antreprenorial.

Aceste modele evidențiate și selectate de organisme specializate și aplicate de sisteme de educație avansate, demonstrează că succesul educațional nu vine din suprasolicitarea elevilor sau rigiditatea programelor, ci din încrederea în potențialul uman, adaptarea la nevoile reale ale societății și crearea de medii de învățare colaborative și inovatoare.

IV. Propuneri de reformă a învățământul universitar din România

1. Reforme instituționale

a) Debirocratizarea învățământului; structuri suple bazate pe competențe.

b) Investiții strategice în cadre didactice și infrastructură digitală („învățarea educatorilor”).

c) Crearea unui nou pact educațional național, bazat pe viziunea educației ca *bine public și mecanism de progres social*.

d) *Reașezarea accesului (admiterii în facultăți) pe criterii de competențe.*

e) *Regândirea metodelor și metodologiilor de evaluare parțială, anuală și mai ales finală a cunoștințelor dobândite de studenți în programele de studii (vezi pct.3 infra).*

f) Regândirea clasificării universităților pe criterii obiective.

g) Organizarea pregătirii doctorale ca ciclu postuniversitar distinct de programele de învățare stabilite de programul de la Bologna.

h) Renunțarea la criterii restrictive pentru admiterea tinerilor în profesiile universitare: de ex. renunțarea urgentă la calitatea de doctorand pentru înscrierea la concurs pe posturi didactice de asistent universitar.

i) Calitatea de titular în învățământul superior sau titular pe post să fie înlocuită cu noțiunea de titular de disciplină care să nu fie legată de calitatea de angajat cu contract de

muncă pe perioadă nedeterminată, ci să fie un titlu științific obținut prin concurs independent de calitatea de angajat. Pentru o disciplină universitară, la un departament trebuie să fie un singur titular de disciplină. Toate celelalte cadre didactice au normă didactică dar nu au calitatea de titular de disciplină, ci titular pe post didactic.

j) Curriculum universitar flexibil și modular (vezi pct. 2 infra)

- Studenții să-și poată construi propriile "majors" (specializări) prin combinarea de cursuri din domenii diferite. Ex: un student la Economie poate adăuga module de „Data Science” sau „Leadership Social”.

k) Introducerea obligativității cursurilor transversale esențiale pentru: adaptabilitate, creativitate, leadership. Indiferent de domeniu, fiecare student trebuie să urmeze cursuri despre:

- Gândire critică și logică argumentativă.
- Etica tehnologiei și etica profesională.
- Leadership etic și responsabilitate socială.
- Dezvoltare durabilă și drepturile omului.

l) Parteneriate universitare „mediul privat” și „sectorul public”

- Stagii de practică reală, obligatorii, recunoscute academic.
- Proiecte de cercetare aplicată finanțate prin parteneriate cu companii și instituții publice sau private.

m) Centre de carieră și inovare în fiecare universitate

- Sprijin pentru inițiative antreprenoriale ale studenților.
- Traininguri pentru abilități de prezentare, negociere, leadership.

2. Cursuri noi și inovații curriculare

a) Inteligență Artificială pentru Non-Ingineri

- Cursuri introductive de AI pentru studenți la drept, economie, arte, științele educației;
- Noțiuni de bază despre algoritmi, machine learning, impact social și etc.

b) Etica Digitală și Impactul Tehnologic

- Discuții, dezbateri interdisciplinare despre dilemele morale generate de AI, date personale, tehnologiile emergente (AI, Computing cuantic, tehnologii de editare genetică, blockchain, materiale inteligente și nanotehnologii, etc.)

c) Design Thinking ca metodologie de Soluționare Creativă a Problemelor centrată pe utilizator și pe empatie pe baza unui proces care cuprinde câteva etape:

Empatizarea: înțelegerea nevoilor utilizatorilor (studenți, profesori, comunitate)

- Definirea și clarificarea problemei;
- Generarea de idei, creativitate fără limite,

- Dezvoltarea de soluții rapide;
- Testarea și îmbunătățirea succesivă;
- Cursuri aplicate în care studenții învață să identifice probleme reale și să propună soluții inovatoare.

d) Alfabetizare Media și Informațională

- Cursuri despre cum se analizează critic informația online, fake news, manipulare digitală.

e) Competențe pentru Învățare Continuă

- Managementul auto-învățării, adaptabilitate, reînvățare (unlearning & relearning).

3. Adaptarea la digitalizare și era inteligenței artificiale

a) Transformarea metodelor de predare

- Folosirea AI în predare adaptivă: platforme care ajustează nivelul de dificultate în funcție de progresul studentului.

- Integrarea realității virtuale și augmentate pentru simulări educaționale.

b) Formarea profesorilor pentru era AI

- Programe de training pentru cadrele didactice în utilizarea AI, big data și tehnologie educațională.

- Predarea învățării colaborative om-AI: cum să folosești AI ca partener, nu ca înlocuitor.

c) Securitate cibernetică și protecția datelor

- Introducerea obligatorie a noțiunilor de cybersecurity pentru toți studenții universitari.

Exemple care argumentează și susțin introducerea acestor programe:

- **MIT (Massachusetts Institute of Technology)** a lansat programul "AI+X", unde fiecare student, indiferent de domeniu, poate urma module de inteligență artificială integrate cu specializarea sa (AI + medicină, AI + economie, etc).

- **Universitatea Stanford** a introdus cursul "Ethics of Technology", unde inginerii, juriștii și filozofii învață împreună despre implicațiile morale ale noilor tehnologii.

- **Universitățile din Țările Nordice** (ex. Helsinki, Aarhus) au introdus programe masive de alfabetizare AI pentru întreaga populație, nu doar pentru specialiști.

În fața noilor provocări globale, universitățile trebuie să devină „huburi” de inovare, etică și creativitate, nu doar locuri de transmitere a cunoștințelor.

România are șansa, prin reforme curajoase și inteligente, să transforme învățământul universitar într-un motor al renașterii sociale și economice pentru mileniul al treilea.

V. Tendințe moderne în învățământul juridic pe plan internațional

1. Interdisciplinaritate:

- Disciplinele juridice nu mai sunt predate izolat, ci în relație cu tehnologia, economia, politica globală și etica.

- Ex: Drept și Inteligență Artificială, Dreptul afacerilor digitale, Drept și schimbări climatice.

2. Accent pe învățare practică, clinică și simulații

- Creșterea rolului clinicilor juridice universitare (Legal Clinics) unde studenții lucrează pe cazuri reale, sub supravegherea profesorilor și avocaților.

- Simulări de procese, negocieri și arbitraje „moot court competition” (competiții de simulare a proceselor, procedurii judiciare în fața unei instanțe, competiții între echipe la nivel și internațional care prezintă pledoarii, memorii etc.).

3. Educație juridică digitală

- Integrarea masivă a tehnologiei: cursuri de LegalTech (tehnologia aplicată în drept), Blockchain și Drept, utilizarea bazelor de date juridice inteligente.

4. Etică profesională și responsabilitate socială

- Accent crescut pe formarea abilităților de gândire etică în fața dilemelor tehnologice și sociale actuale.

5. Globalizare

- Formarea unei perspective comparative, internaționale: Drept comparat, Drept internațional public și privat, Drepturile omului.

Exemple de bune practici în universități de top

1. Harvard Law School (SUA)

- Programul de "Problem Solving Workshops":

În primii ani, studenții participă la ateliere în care analizează situații reale complexe (contracte, conflicte de muncă, cazuri de drept constituțional), învățând să gândească soluții creative, nu doar să aplice legea formal.

- Harvard Legal Innovation Lab:

Studenții colaborează cu start-up-uri juridice pentru a dezvolta soluții digitale pentru probleme legale.

2. University of Oxford - Faculty of Law (Marea Britanie)

- S-au introdus cursuri interdisciplinare obligatorii:

Drept și Inteligență Artificială.

Dreptul și etica bio-tehnologiilor.

Master interdisciplinar în "Law and Finance": Un program care pregătește avocați pentru sectorul financiar globalizat, combinând științele juridice cu economie și management.

3. National University of Singapore - Faculty of Law

- Program "Future Law Innovation Programme" (FLIP):

O platformă unde studenții lucrează direct cu firme juridice și companii tech pentru a crea instrumente juridice digitale.

- **Internship-uri internaționale:** Universitatea facilitează stagii la organizații internaționale precum ONU, Curtea Penală Internațională sau firme globale de avocatură.

4. Scandinavian Model - Danemarca, Suedia, Norvegia

- **Educație juridică centrată pe drepturile omului:**

Inclusiv în programele de licență, accent pe Drepturile fundamentale, democrație participativă și soluționarea alternativă a disputelor (Alternative Dispute Resolution - ADR).

Învățare bazată pe proiecte și colaborare, nu doar examene teoretice.

VI. Idei pentru modernizarea învățământului juridic în România

1. Introducerea unor discipline noi și discipline transversale

- Drept și Inteligență Artificială.
- Dreptul mediului și schimbările climatice.
- Dreptul tehnologiilor financiare (Fintech Law).
- Legal Design și inovare juridică.

2. Dezvoltarea clinicilor juridice universitare

- Centre organizate în facultăți unde studenții să acorde asistență juridică gratuită în cazuri reale (sub supervizare).

3. Învățare practică extinsă

- Simulări de procese, arbitraj, negocieri comerciale.

- Participare obligatorie la „moot court internațional”, simularea unui proces de regulă la nivel internațional - bazat pe un caz ipotetic în care studenții joacă rolul avocaților; stimulează munca în echipă și cercetarea juridică și dezvoltă abilități de argumentare.

4. Digitalizarea învățământului juridic

- Predarea utilizării bazelor de date inteligente (LexisNexis, Westlaw) esențială pentru cercetarea juridică avansată.

- Cursuri de redactare juridică asistată de inteligență artificială. LexisNexis oferă acces la legislație, jurisprudență, doctrină, contracte-model, analize juridice, baze de date din multiple jurisdicții (SUA, Anglia U.E. etc.). Westlaw (dezvoltată de Thomson Reuters) este la fel de avansată și complexă; (în România, facultățile de Drept de la Universitatea București, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca și Universitatea de Vest din Timișoara au acces limitat la bazele de date inteligente).

5. Interdisciplinaritate

- Posibilitatea dublei specializări: Drept + Informatică, Drept + Economie, Drept + Științe Politice.

6. Creșteri calitative

- Accent pe formarea profesională a cadrelor didactice și etica universitară.

- Adaptarea unor metode moderne în predarea cursurilor și evaluarea studenților.
  - Dimensionarea prelegerilor cu accent pe teorii și concepte creative și inovatoare și pe jurisprudență.
  - Renunțarea la „suprapuneri și dublări” a unor teme juridice între discipline și ani de studiu.
  - Dezvoltarea unor concepte, doctrine, fundamentale inclusiv a terminologiei juridice începând cu anul I de studii.
- Într-o eră a globalizării și a digitalizării, juriștii nu vor mai fi doar interpreți ai normei, ci inovatori, consilieri strategici și apărători ai valorilor democratice.**
- Învățământul juridic trebuie să urmeze aceste schimbări, integrând interdisciplinaritatea, tehnologia și formarea practică, pentru a rămâne relevant și valoros.

VII. Pachet de reformă pentru o Facultate de Drept de elită în România ("Harvardul românesc al Dreptului")

1. Măsuri implementabile în 1-2 ani

a) Curriculum interdisciplinar și transversal obligatoriu

- Introducerea cursurilor de:
  - o Drept și Inteligență Artificială
  - o Dreptul afacerilor digitale și blockchain
  - o Etică juridică în era tehnologiei
  - o Comunicare profesională și negociere
  - o Dezvoltare durabilă și drepturile omului
  - o Gandire critică și logică argumentativă

Aceste cursuri pot fi susținute în colaborare cu facultăți de informatică și economie și științele comunicării.

b) Selecția riguroasă a cadrelor didactice și creșterea bunăstării sociale a acestora.

c) Crearea unei Clinici Juridice Universitare

- Studenții (anul III și IV) lucrează voluntar, sub coordonare profesională, oferind consultanță juridică în cazuri reale (ex. protecția consumatorului, drepturile muncii).

d) Simulări intensive de procese și negocieri (Moot Court)

- Organizarea lunară de competiții interne și participare la competiții internaționale.
- Cultivarea unei veritabile culturi a pledoariei și argumentării raționale întemeiată pe rigoare logică, claritate expresivă și respect față de dialog.
- Asumarea responsabilității de a forma juriști competenți care știu să gândească critic și să fie oratori de forță, respectând etica profesională.

e) Parteneriate cu firme de avocatură și instituții internaționale

- Semnarea de acorduri pentru stagii de practică obligatorii în firme de avocatură de top, instanțe sau ONG-uri internaționale.

f) Digitalizare completă a învățământului

- Implementarea de platforme moderne de management academic și utilizarea bazelor de date juridice internaționale (Westlaw, LexisNexis, HeinOnline).

2. Măsuri implementabile în 3-5 ani

a) Reforma formării cadrelor didactice

- Criterii de promovare academice axate pe:

- o Publicații internaționale de top.
- o Implicare în cercetare aplicată și inovare juridică.
- o Participare la rețele academice globale (ex. European Law Institute, American Society of International Law).

b) Crearea unui Master internațional de excelență în Drept Global și Tehnologii avansate

- Program complet în limba engleză, în colaborare cu universități din Europa și SUA.
- Accent pe Drept internațional, reglementarea AI, cybersecurity, drepturile omului.

c) Formarea unui Centru de Cercetare Avansată în Drept și Tehnologie

- Cercetare aplicată pe subiecte inovatoare: reglementarea AI, protecția datelor, Drept și genetică.

- Publicarea unei reviste juridice indexate internațional (de exemplu, în Scopus, Web of Science) pentru recunoaștere internațională, vizibilitate și citabilitate, prestigiu internațional, acces la finanțări, calitatea cercetării etc.

d) Burse de excelență și atragerea studenților de top

- Acordarea de burse integrale pentru cei mai buni 10% dintre studenți (criterii academice clare).

- Organizarea de olimpiade de drept la nivel național pentru a recruta viitorii studenți de elită.

e) Internaționalizarea facultății

- Atragerea de profesori invitați de la universități din Top 100 mondial.

- Crearea de module de studii comune ("double degree") cu parteneri externi (de exemplu: Paris II Panthéon-Assas, Leiden Law School, NYU School of Law).

3. Misiunea și viziunea unui astfel de proiect de facultate:

"Să formeze juriști globali, inovatori și etici, capabili să modeleze și să protejeze valorile unei societăți democratice într-o lume în permanentă schimbare."

Într-o lume în care dreptatea este provocată de schimbări rapide, iar ordinea globală se rescrie sub presiunea tehnologiei, Facultatea noastră își asumă misiunea de a forma o nouă generație de juriști: inovatori, etici, globali.

Noi credem că Dreptul nu este doar un set de reguli, ci expresia cea mai profundă a responsabilității umane.

Noi credem că avocatul, magistratul, cercetătorul juridic al viitorului nu poate fi doar un interpret al normei, ci un arhitect al unei societăți drepte, democratice și reziliente.

Angajamentul nostru ar putea fi formulat în termenii următori:

Să educăm minți strălucite și inimi drepte.

Să cultivăm o cultură a adevărului, a libertății și a responsabilității.

Să inovăm pentru justiție și să construim poduri între generații, culturi și sisteme de drept.

Să devenim un centru de excelență juridică recunoscut în Europa și în lume.

Să producem cercetare juridică relevantă pentru viitorul digital și pentru noile provocări globale.

Să pregătim fiecare student pentru a fi nu doar un profesionist al dreptului, ci un lider al schimbării sociale.

Legea învățământului superior nr. 199/2023 reprezintă cadrul legal actual pentru implementarea unei astfel de reforme ambițioase, incluzând în dispozițiile sale următoarele dispoziții:

- Autonomia universitară extinsă în stabilirea curriculumului și programelor proprii.
- Parteneriate internaționale și proiecte de cercetare interdisciplinare.
- Introducerea programelor în limbi străine și a dublei specializări.
- Accent sporit pe învățarea bazată pe competențe și cercetare aplicativă.

4. Reguli obligatorii

- **Exceleanța academică:** Prin profesori formați la standarde internaționale și cercetare juridică inovatoare.

- **Interdisciplinaritatea:** Dreptul nu există în izolare. Tehnologia, economia, politica și etica trebuie integrate în formarea fiecărui student.

- **Educația practică și etică:** Nu formăm doar specialiști în norme, ci lideri morali capabili să răspundă dilemelor lumii contemporane.

- **Accesul global:** Orizontul nostru este internațional. Studenții noștri vor concura și vor colabora la nivel global.

- **Adaptabilitate și învățare continuă:** Într-o lume a inteligenței artificiale, a globalizării și a crizelor emergente, învățarea nu se termină niciodată.

5. Motto-ul Facultății

"Dreptate. Inovație. Umanitate."

VIII. Anexe la pachetul de reformă pentru Facultățile de Drept de elită

1. Structura Facultății de Drept - Model de excelență

A. Departamente academice

Departamentul de Drept Public

- Drept constituțional
- Drept administrativ
- Dreptul drepturilor fundamentale
- Drept internațional public

Departamentul de Drept Privat

- Drept civil
- Procedură civilă
- Drept comercial
- Dreptul muncii și securității sociale
- Drept internațional privat

Departamentul de Drept Penal și Criminalistică

- Drept penal
- Procedură penală
- Criminologie
- Drept penitenciar și justiție restaurativă

Departamentul de Drept și Tehnologie

- Dreptul inteligenței artificiale
- Protecția datelor și confidențialitate digitală
- Dreptul comerțului electronic și al blockchain-ului
- Cyberlaw (dreptul cibernetic)

Departamentul de Drept Comparat și Global

- Drept european și integrare juridică
- Dreptul comerțului internațional
- Drept comparat (Common Law vs. Civil Law)
- Dreptul mediului și schimbărilor climatice

B. Centre de excelență și cercetare

Centrul pentru Drept și Inteligență Artificială

- Proiecte de cercetare privind reglementarea tehnologiilor emergente.
- Colaborare cu institute tech și think-tank-uri internaționale.

Centrul de Etică și Responsabilitate Juridică

- Studii interdisciplinare despre etica în drept, tehnologie, business și politică.
- Organizare de conferințe internaționale anuale.

Clinica Juridică Universitară

- Oferă consultanță juridică gratuită grupurilor vulnerabile.
- Proiecte practice pentru studenți, în coordonarea profesorilor și practicienilor.

Centrul de Drept Comparat și Drepturile Omului

- Programe de studii și cercetare privind protecția internațională a drepturilor omului.

Hub de Inovație Juridică (Legal Innovation Lab)

- Sprijin pentru dezvoltarea de soluții juridice digitale.
- Hackathoane juridice, colaborare cu startup-uri LegalTech.

2. Programe de studii

A. Programe de licență

- Drept European și Internațional (predare parțială în engleză)
- Drept și Tehnologie
- Drept și Afaceri Globale

B. Programe de masterat de excelență

- Master în Drept și Inteligență Artificială
- Master în Leadership Juridic Global
- Master în Drepturile Omului și Guvernanță Globală
- Master în Drept Comercial Internațional și Soluționarea Disputelor

C. Doctorat internaționalizat

- Posibilitatea de co-tutelă (double PhD) cu universități partenere externe.
- Cercetare interdisciplinară obligatorie (ex: Drept + tehnologie, Drept + economie).

3. Alte elemente distinctive

- **Bibliotecă de Drept de ultimă generație** - inclusiv acces extins la baze de date juridice globale și colecții digitale.

- **Platformă educațională digitală proprie** - pentru învățare online, simulări de procese, teste adaptative.

- **Burse de excelență și mobilități internaționale** - Erasmus+, dar și acorduri bilaterale cu top 100 universități.

- **Rețea Alumni puternică** - mentori din rândul foștilor absolvenți de succes.

- **Consiliu consultativ format din lideri în domeniul dreptului, business-ului și tehnologiei.**

4. Lista disciplinelor transversale pentru o Facultate de Drept de elită; disciplinele transversale pregătesc studenții pentru complexitățile reală a vieții profesionale astfel încât absolventul de drept devine un profesionist complet capabil nu doar să aplice legea, ci să înțeleagă știința dreptului și să inoveze în ea; avocatul, judecătorul, consilierul sau liderul social al viitorului trebuie să aibă competențe multiple, flexibile și integrate.

- Competențe de gândire și analiză

Gândire critică și logică argumentativă (Analiza și construirea argumentelor solide în orice context.)

Dezbateri și oratorie profesională (Arta susținerii orale a cazurilor, a pledoariilor etice și logice.)

Teoria deciziei și negociere (Înțelegerea procesului de luare a deciziilor juridice, economice și sociale.)

- Competențe digitale și tehnologice

Introducere în Inteligența Artificială și Dreptul (Cum impactează AI contractele, responsabilitatea civilă, protecția datelor.)

Blockchain, criptomonede și reglementări juridice (Înțelegerea tehnologiilor emergente și a riscurilor legale.)

Cyberlaw și securitate cibernetică (Reguli și practici pentru protecția juridică în mediul online.)

Tehnologia informației pentru juriști (Utilizarea avansată a bazelor de date, platformelor juridice și a instrumentelor LegalTech.)

- Competențe etice și de responsabilitate socială

Etica profesională și integritatea în drept (Examinarea dilemelor etice în avocatură, magistratură, consultanță.)

Etica tehnologiei și protecția drepturilor omului în era digitală (Efectele noilor tehnologii asupra libertăților fundamentale.)

Sustenabilitate și dreptul mediului (Rolul juriștilor în protecția mediului și în reglementarea schimbărilor climatice.)

- Competențe globale și interdisciplinare

Drept comparat și integrare europeană (Analiza diferențelor dintre sistemele de drept și impactul globalizării.)

Globalizare, Drepturile Omului și Democrație (Relația dintre normele internaționale și suveranitatea națională.)

Drept internațional al afacerilor (Reguli și strategii juridice pentru comerțul transfrontalier.)

- Competențe de leadership și inovație

Leadership juridic și managementul echipelor de proiect (Abilități de conducere în domeniul juridic și în organizațiile internaționale.)

Design Thinking pentru soluționarea disputelor (Metodologii creative de gândire aplicate în soluționarea conflictelor juridice.)

Antreprenariat juridic și inovare în servicii juridice (Cum pot juriștii să creeze soluții noi pentru probleme juridice complexe.)

- **Opționale inovatoare pentru deschidere intelectuală**

Filozofie politică pentru juriști (Înțelegerea ideilor de libertate, dreptate, putere.)

Psihologia deciziei judiciare (Cum procesele psihologice influențează judecata și justiția.)

Introducere în neuroștiințe și drept (Impactul cercetărilor din neuroștiințe asupra răspunderii penale și civile.)

Iosif R. URS